

Městská knihovna a veřejné prostranství v areálu bývalého cukrovaru, Břeclav

Zadání diplomové práce a komentář k úkolu

Návrh vychází z vypsané veřejné architektonické soutěže. Úkolem je navrhnout novou Městskou knihovnu v objektu Velké tržnice (p.č.529/53, k.ú.Břeclav) v areálu bývalého cukrovaru. Nová městská knihovna bude kulturním, vzdělávacím a společenským městským centrem s množstvím aktivit přesahujících rámec klasické knihovny. Úkolem práce je navrhnout revitalizaci původní budovy tržnice tak, aby se stala přirozeným místem setkávání, trávení volného času, poznávání a vzdělávání, přirozeným zachytným bodem ve městě pro všechny věkové skupiny. Řešeno bude také přilehlé veřejné prostranství mezi ulicí U Stadionu a Kuffnerovým nábřežím v Břeclavi a navazující nová výstavba u řeky Dyje. Úpravy veřejného prostranství vhodným způsobem dotvoří navrhovaný revitalizovaný objekt původní tržnice a navazujícího okolí. Objekt bude řešen v maximální možné míře jako energeticky úsporný.

Komentář k řešení

Na počátku práce nás autorka seznamuje s historií města se zvláštním zřetelem na průmyslové areály a stavby. Na mnoha fotografiích dokumentuje současný stav objektu Velké tržnice a jeho vztah k areálu bývalého cukrovaru. Na mapových podkladech analyzuje místo a vazby na nejbližší okolí z hlediska hlavních dopravních tras, významných budov v okolí a veřejných prostorů. Po tomto stručném úvodu se autorka věnuje podstatným principům vlastního návrhu, detailně popisuje bezprostřední okolí bývalé tržnice, zdůrazňuje neurčitost území, nezastavěnost, prostorovou prázdnotu místa, nutnost dotvoření celého území, případné zakomponování dalších staveb původního areálu cukrovaru do nové struktury této městské části.

Projekt má dvě roviny a to urbanistickou, kde se autorka zabývá celým územím a architektonickou, ve které se věnuje revitalizaci bývalé tržnice.

Urbanistické řešení je založeno na několika principech, jako je doplnění neukončené struktury stávající zástavby novými objekty, návrh nového systému pěších tras, které propojí území, návrh nových veřejných prostranství a nového náměstí jako centra celé oblasti. Podstatná je úvaha o zapojení dalších objektů bývalého cukrovaru do struktury města, jejich napojení na nově navrženou hlavní pěší cestu územím a návrh jejich nového využití. Ústředním objektem celého území je v návrhu budova bývalé tržnice s novou funkcí Městské knihovny, v současnosti soliterní stavba bez jakýchkoli vazeb na okolí se v návrhu stává součástí městského organismu a nově navržených veřejných prostorů. Přirozeným centrem je hlavní náměstí, plocha na jedné straně navazující na knihovnu s novým objektem kavárny, na druhé straně na nový objekt bydlení s veřejným parterem. Na straně k bytovým domům je náměstí uzavřeno blokem stromů a poslední strana se volně otevírá k řece a sestupuje až k její hladině. Náměstím prochází hlavní pěší trasa, ale i promenádní cesta kolem řeky a cyklostezka.

Podstatou proměny bývalé tržnice na knihovnu je velkorysá nová vestavba do stávajících prostor haly. Zůstávají zachovány původní konstrukce, obvodové stěny, rytmus otvorů v podélných zdech, nové konstrukce a prostory jsou do původního velkorysého industriálního prostoru vloženy. Je to princip, kdy vzniká zřetelně vnímatelný dialog mezi původním objektem a novou intervencí, mezi otiskem minulosti a současností.

Vložená nová vestavba je umístěna v původním prostoru asymetricky, na jihovýchodní straně otevřené k řece a parku zůstává volný prostor, vnitřní ulice, kterou lze volně projít celou budovou z malého náměstí na hlavní náměstí. Z této vnitřní ulice mohou vstoupit nejen do knihovny, ale i do parku a do kavárny.

Hlavní prostory knihovny jsou umístěny ve dvou podlažích, kde jsou soustředěny jak volné výběry, tak prostory pro studium. Nad druhým podlažím se vznáší další vložený prvek, v prostoru jakoby levituje konstrukce dětského oddělení, připomínající loď plující prostorem. Prostorové uspořádání

jednotlivých podlaží je navrženo tak, aby v každém podlaží byla místa, odkud se nabízejí průhledy do celého prostoru původní haly, to považuji za klad návrhu. Dispoziční řešení knihovny je promyšlené, knihovna je jasně členěna na funkční celky, které na sebe logicky navazují. V přízemí je centrální vstup do foyeru, který slouží i pro akce v sále v době, kdy knihovna je zavřená, vstup je umístěn ve vazbě na hlavní náměstí.

V návaznosti na náměstí a ve vazbě na budovu knihovny autorka navrhuje nový objekt, ve kterém je v parteru kavárna, otevřená do náměstí, do parku a ke knihovně. Ve třech dalších podlažích, které jsou propojeny s vlastní knihovnou krčkem ve druhém podlaží, je vedení knihovny, odborná pracoviště a archiv. Přínos tohoto objektu je především z urbanistického hlediska, jasně ukončuje jednu stranu náměstí, svou náplní ho oživuje, současně vymezuje klidovou část parkunavazujícího na knihovnu a přitom zachovává propustnost podél budovy knihovny.

Fasáda budovy knihovny doznává minimální zásahy proti stávajícímu stavu, zůstává zachován industriální charakter, pouze v obou průčelích nové otvory reagují na „vnitřní ulici“ a nově jsou zvětšeny otvory v parteru, kde se objekt otevírá do parku. Obě podélné fasády mají stejný výraz a členění, přitom každá navazuje na jiný charakter provozu zejména v parteru, kde by se ta mohla projevit jejich rozdílnost.

Jestliže budova knihovny ve svém výrazu si zachovává jistou tíhu původní stavby, nově navržený objekt je naopak svým výrazem odlehčený, fasáda je z bílého sklolaminátu.

Práce má dobrou grafickou úroveň, podrobně jsou prezentované dispozice, přesvědčivé jsou vizualizace a pohledy. Více informací by si zasloužily výkresy situace nového urbanistického řešení a samostatná situace dopravního řešení s důrazem na obsluhu staveb, zásobování a dopravu v klidu.. Textová část poskytuje všechny potřebné informace jak o architektonickém a urbanistickém návrhu, tak o konstrukci a technickém zařízení budovy.

Průběh práce a hodnocení

Tereza Pištěková svůj diplomní projekt zpracovala se zaujetím, práce prošla několika variantami a postupně se rodilo výsledné řešení, které je přesvědčivé.

Projekt Terezy Pištěkové svým rozsahem a úrovní zpracování splňuje nároky kladené na diplomní projekt, přijímám ho k obhajobě a navrhuji hodnocení:

B – výborně minus

V Liberci 24.01.2024

doc. Ing. arch. akad. arch. Jan Hendrych
vedoucí diplomové práce